Journal of Education and Innovative Learning, 6(2), 461-474

Research Article

Effects of Team Teaching on the Learning Achievement of Public Administration Students in Public Policy Courses at Prince of Songkla University, Trang Campus

Wisuttinee Taneerat[1*], and Narongrit Parisutkul[1]

Received: June 30, 2025 Revised: September 16, 2025 Accepted: September 17, 2025

Abstract

This classroom-based research aimed to: 1) compare the learning achievement of Public Administration students before and after attending courses using a team teaching approach, and 2) examine students' satisfaction level regarding the team teaching approach. The instruction was collaboratively conducted by two instructors who jointly planned, delivered, and evaluated the teaching process. This collaboration aimed to enhance students' learning effectiveness holistically in courses related to public policy, namely Project Management and Policy Implementation and Evaluation. The participants were 40 third-year undergraduate students enrolled in the Bachelor of Public Administration program during the first semester of the 2024 academic year. Data were collected using a knowledge assessment test, a student satisfaction questionnaire, in-depth interviews, and classroom observations conducted by the instructor team. The reliability of the research instruments was verified using Cronbach's Alpha, which yielded a reliability coefficient of 0.87, indicating a good level of internal consistency. The data were analyzed using descriptive statistics, paired t-tests, and qualitative content analysis. The findings revealed that students' learning achievement was significantly improved by the implementation of team teaching (p-value<0.01). The average pre-test score was 13.47 (S.D.=2.89), while the average post-test score had increased to 19.13 (S.D.=1.30). Students reported the highest level of satisfaction with the team-based instruction approach. This suggests that team teaching not only contributes to measurable learning outcomes but also fosters a positive learning experience for students in public policy related courses.

Keywords: Team Teaching; Learning Achievement; Public Administration Students; Public Policy Courses

[1] Bachelor of Public Administration Program, Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus
* Corresponding author e-mail: wisuttinee.t@psu.ac.th; twisuttinee@gmail.com

This article was presented at the 12th Education Conference on 20 December 2024 by Prince of Songkla University

วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้, 6(2), 461-474

บทความวิจัย

ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบทีมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

วิสุทธิณี ธานีรัตน์[1*], และ ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิ์กุล[1]

รับบทความ: 30 มิถุนายน 2568 แก้ไขบทความ: 16 กันยายน 2568 รับตีพิมพ์: 17 กันยายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยชั้นเรียนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ก่อนและหลังเรียนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบทีม และ 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีม ที่มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบร่วมกันดำเนินการสอนอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการสอน และการประเมินผล เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างรอบด้านในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนทั้งสองรายวิชา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตของอาจารย์ผู้สอนในทีม เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ซึ่งอยู่ในระดับดี สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบที และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.01) โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 13.47 คะแนน (S.D.=2.89) คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 19.13 คะแนน (S.D.=1.30) และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีมในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงว่าการสอนเป็นทีมสามารถช่วยให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้และช่วยส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบวกของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนแบบทีม; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์; รายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ

[1] หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
* อีเมลผู้ประสานงานหลัก: wisuttinee.t@psu.ac.th; twisuttinee@gmail.com

บทความเรื่องนี้ได้ผ่านการนำเสนอในงานประชุมวิชาการ: The 12th Education Conference
เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2567 จัดโดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทนำ

ภารกิจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา คือ การผลิตบุคลากรสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีความเข้มข้น ตลอดจนสามารถบ่มเพาะให้ได้ผลผลิตที่บรรลุประสิทธิผล (National Statistical Office, n.d.) อย่างไรก็ตาม ยิ่งสถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันมนุษยชาติต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง รวดเร็ว และเต็มไปด้วยความวิตกกังวล หรือที่เรียกว่า **“โลกยุคบานี่”** (BANI World) โดยมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ **ประการที่ 1 Brittle-B** คือ การเป็นโลกที่มีความเปราะบาง ไม่มีอะไรที่จีรังยั่งยืน และสามารถถูกทำให้หยุดชะงักได้ง่าย (Disrupt) แม้แต่ความสำเร็จในทางธุรกิจ **ประการที่สอง Anxious-A** คือ การเป็นโลกที่เต็มไปด้วยความเครียด ความวิตกกังวล โดยครอบคลุมทั้งเรื่องชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อปัญหาสุขภาพจิต จนทำให้เกิดความเครียดสะสมและอาจต้องทนทุกข์ทรมานภาวะหมดไฟในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ตลอดจน **ประการที่สาม Nonlinear-N** คือ การเป็นโลกที่ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ไม่เป็นเส้นตรง หลายเหตุการณ์เกิดขึ้นแบบไม่มีใครคาดคิด ขาดตรรกะ และไม่เป็นเหตุเป็นผล นอกจากนี้ ในลักษณะ**ประการสุดท้าย Incomprehensible-I** คือ การเป็นโลกที่ซับซ้อนและเข้าใจยาก ภายใต้สภาวะที่ทุกอย่างไม่ได้มีความเชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผล ข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะจริงหรือเท็จล้วนมีปริมาณมากและซับซ้อน ทำให้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือสรุปเป็นไปได้ยาก (Godoy & Ribas, 2022)

สำหรับประเด็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะของบุคลากรเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับทีมและให้พร้อมต่อการปรับตัว รวมทั้งเติบโตในโลกยุคบานี่ กำลังเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ หรือองค์กรภาครัฐ เพราะต่างก็ล้วนมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาให้กลายเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในทุกมิติ ดังนั้น ภายใต้บริบทของโลกแห่งความเปราะบาง ยากต่อการคาดเดาและเต็มไปด้วยความวิตกกังวล วิธีการรับมือที่ดีที่สุดสำหรับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ การปรับรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างมาก โดยรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นรูปแบบที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดผลิตภาพ และคิดรับผิดชอบเพื่อให้สามารถสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมสร้างสรรค์ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ก็ควรเป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพระหว่างเรียนตามสภาพจริง ที่เน้นการปฏิบัติซึ่งสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลเครื่องมือและวิธีการอย่างหลากหลาย (Zachosova, 2023) ซึ่งการดำเนินการที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบนี้ ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในด้าน ***“การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ”*** (Office of the National Economic and Social Development Council, 2023)

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเชิงรุก (Active Learning) ได้รับการยอมรับว่าเป็นกลยุทธ์ที่ทรงพลังในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา (Intaya, 2018) ซึ่งผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยที่มีความพร้อมทางด้านความคิดเชิงนามธรรม การวิเคราะห์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดแนวทางให้มีการบูรณาการการเรียนรู้เชิงรุกในทุกรายวิชา เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเชิงรุกจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเน้นบทบาทของการเรียนรู้ร่วมกันและการสนับสนุน

จากผู้อื่น (MacBlain, 2018) โดยพัฒนาการทางความคิดของผู้เรียนเกิดขึ้นผ่านประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติจริง (Piaget, 2015) สำหรับการเรียนรู้เชิงรุกในทางปฏิบัติแล้ว ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การเรียนรู้ร่วมกัน การแก้ปัญหา และการนำเสนองาน โดยมีผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะแบบสร้างสรรค์ (Constructive Feedback) และสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการแสดงความคิดเห็นและการลองผิดลองถูก ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น (Bonwell & Eison, 1991) ดังนั้น การออกแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทจริง พัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 และเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและอย่างยั่งยืน (Taneerat, 2022)

ประเด็นปัญหาที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน นั่นคือ การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนกลุ่ม Generation Z มักจะเป็นผู้ที่ติดโลกออนไลน์ จึงรับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ทำให้ชาว Generation Z ชอบตัดสินใจทำอะไรอย่างรวดเร็ว และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บนเว็บ ใช้การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก เป็นผู้ที่เปิดกว้างทางความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างมากขึ้น มีแนวโน้มที่จะปรับทัศนคติได้ดี รวมทั้งเป็นคนที่มีความกล้าแสดงออก ชอบโชว์ มีความมั่นใจสูง (Dolot, 2018) ดังนั้น จึงเป็นคนที่มีแนวโน้มเป็นมนุษย์หลายงาน มีความอดทนต่ำ ตลอดจนชอบทำงานหลายอย่างพร้อมกัน (McCann World Group, n.d.) ถือเป็นสิ่งที่มีความท้าทายอย่างมาก สำหรับผู้สอนในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ และในขณะเดียวกันสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs) ของหลักสูตรได้ด้วย จึงเป็นประเด็นที่มีความท้าทายอย่างมาก ผู้สอนจึงได้พัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ให้มีความเหมาะสมกับผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาและผู้เรียน

ผลจากการประเมินของนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาภาระงานค่อนข้างมาก (Taneerat, 2024) ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงได้นำปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์สาเหตุและหาทางแก้ไขปัญหา โดยจำเป็นต้องหาวิธีการสอนที่เหมาะสม และการสอนเป็นทีม เป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้สอนควรนำมาพิจารณาในการปรับเปลี่ยนครั้งนี้ เนื่องจากมีการศึกษาพบว่า การสอนเป็นทีม เป็นรูปแบบหนึ่งที่มีแนวทางสำคัญสอดคล้องกับรายวิชาที่ผู้สอนจะนำมาใช้ในการบูรณาการร่วมกัน ทั้งในด้านความรู้เนื้อหา ด้านการเรียนรู้เชิงรุก ด้านความสอดคล้องต่อเนื่องของเนื้อหารายวิชา ด้านการมีส่วนร่วม และด้านระยะเวลา (Smith et al., 2020) ตลอดจนจากการศึกษาของ Roberts et al. (2023) ยังพบว่า การสอนแบบทีมช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจมากขึ้นในการสอนเรื่องการบูรณาการทฤษฎีกับการปฏิบัติ เนื่องจากให้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวามากกว่าการสอนคนเดียว อีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้พัฒนาวิชาชีพของตนเอง มีความเข้าใจภาพรวมของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นการจำลองอัตลักษณ์ความเป็นวิชาชีพที่มั่นคง ซึ่งการสอนแบบทีมยังช่วยนักศึกษาโดยการมอบแบบอย่างที่หลากหลายจากผู้สอนหลายคนได้ ประกอบกับ Buckley (n.d.) และ Plank (2023) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทีมว่า จุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนแบบทีมมีลักษณะสำคัญในการผสานความรู้จากอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ทำให้ผู้เรียนได้รับมุมมองที่หลากหลาย และช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันทั้งในกลุ่มผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งช่วยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น เพื่อเป็นการลดภาระงานที่ค่อนข้างมากให้แก่นักศึกษา ตลอดจนเพื่อทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านการร่วมกันอภิปรายกับผู้สอน และชุมชน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการให้แก่ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการใช้ชุมชนเป็นฐานเน้นการฝึกปฏิบัตินักศึกษา และลดเวลาเรียนในชั้นเรียนลง อาจารย์ผู้สอนจึงได้มีการนำรูปแบบการจัดการเรียน

การสอนแบบทีมในรายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล ซึ่งเป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพเอกนโยบายสาธารณะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ก่อนและหลังเรียนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบทีม
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีม ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบทีม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนแบบทีม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดการสอนแบบทีม (Team Teaching)

เป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนหนึ่งที่ได้มีการนำมาใช้ในทุกระดับการศึกษาอย่างยาวนาน ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในระบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยความร่วมมือของครูตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำงานร่วมกันในทุกกระบวนการของการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน อย่างไรก็ดี การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้มีเป้าหมายหลักเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญและมีรูปแบบการถ่ายทอดที่หลากหลาย ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังเอื้อต่อความยืดหยุ่นในการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยสามารถจำแนกตามความสนใจหรือระดับศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล รวมถึงสามารถปรับเปลี่ยนตารางเรียนและการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดรูปแบบการสอนแบบทีมสามารถนำมาใช้ได้ทั้งการสอนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือแบบเรียนรายบุคคล โดยแต่ละรูปแบบสามารถปรับใช้ตามบริบทของสถาบันการศึกษาและผู้เรียนได้อย่างยืดหยุ่น สำหรับรูปแบบการสอนแบบทีมสามารถแบ่งได้เป็น 3 แบบ ได้แก่ 1) แบบมีผู้นำ (Team Leader Type) คือ การมีผู้สอนคนหนึ่งในทีมที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้า ซึ่งทำหน้าที่สอนเช่นเดียวกับสมาชิกในทีม 2) แบบไม่มีผู้นำ/ประเภทเชื่อมโยง (Associate Type) คือ การที่ผู้สอนในทีมรับผิดชอบร่วมกัน ไม่มีการกำหนดว่าใครเป็นหัวหน้า ทุกคนในทีมมีความเท่าเทียมกัน โดยอาศัยความถนัดและความสามารถของแต่ละคนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดความรับผิดชอบ 3) แบบครูพี่เลี้ยง (Master-Beginning Teacher Type) คือ การนำผู้สอนเก่าที่มีความชำนาญในการสอนมาทำงานร่วมกันกับผู้สอนใหม่ โดยผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำหน้าที่คล้ายพี่เลี้ยง คอยนิเทศและช่วยเหลือผู้สอนใหม่ (Buckley, n.d.)

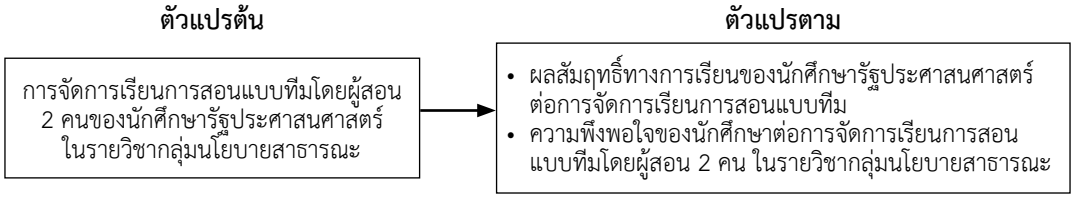
ดังนั้น บทบาทและหน้าที่ของทีมผู้สอน จึงต้องมีการแสดงในหลากหลายบทบาท ได้แก่ ผู้นำทีม วิทยากร ครูประจำวิชา ครูพี่เลี้ยง ผู้ช่วยครู นักศึกษาฝึกสอน จนถึงเจ้าหน้าที่ธุรการ ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญใน

การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน จึงอาจกล่าวได้ว่า การสอนแบบทีมมีประโยชน์ในการช่วยกระจายภาระงาน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลผู้เรียน และยังช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการต้องอาศัยการวางแผนร่วมกันอย่างรอบคอบ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและผู้อื่น เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือความคลาดเคลื่อนในการสอนได้ (Plank, 2023) สำหรับการสอนแบบทีมในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบไม่มีผู้นำ/ประเภทเชื่อมโยง โดยจะมีผู้สอนจำนวน 2 คน ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล เป็นทีมผู้สอนที่รับผิดชอบร่วมกัน มีการแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบตามความถนัดและความสามารถ

2. แนวคิดการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการ

เป็นการนำองค์ความรู้ของการเรียนการสอนและการบริการวิชาการมาผสมผสานเข้าด้วยกันให้กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน จนมีความสมบูรณ์ ครบถ้วนรวมทั้งเข้ากับการบริการวิชาการแก่ชุมชนหรือสังคม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน และชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้จากห้องเรียนสามารถนำไปใช้จริงในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสังคม ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (Culhane et al., 2018) สำหรับองค์ประกอบสำคัญของการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการนั้น จะต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่มีบริบทจริง โดยใช้ชุมชนหรือสังคมเป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ผ่านโครงการหรือกิจกรรมที่ลงพื้นที่ อย่างไรก็ดี การบริการวิชาการต้องมีการอ้างอิงตามหลักวิชาการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ ดังนั้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากแนวทางดังกล่าว จึงก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งต่อผู้เรียนในด้านของการส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะวิชาชีพ และเจตคติที่ดีในการทำงานเพื่อสังคม ประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนในด้านของการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และต่อยอดไปสู่การพัฒนางานวิจัย ประโยชน์ต่อชุมชนทำให้ได้รับความรู้และแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ในด้านของการก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และสร้างคุณค่าในการเป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ชุมชนและสังคมได้ (Intaya, 2018) ดังนั้น การบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการให้แก่ชุมชนและสังคม จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้สอนและผู้เรียนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นบุคลากรของภาครัฐในการทำงานช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติได้ต่อไป

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้แบบประเมินความรู้ และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา รวมทั้งใช้แบบสอบถามในการวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีมโดยผู้สอน 2 คน ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล ทั้งนี้ ก่อนเปิดภาคเรียนอาจารย์ผู้สอนได้ประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนและกำหนดเค้าโครงในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนกำหนดให้มีการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำของที่ระลึกที่สะท้อนถึงความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละศาลเจ้า เพื่อให้ทางศาลเจ้าได้นำไปจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว หรือมอบให้แก่ผู้เดินทางมาสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 944-316 การบริหารโครงการ และรายวิชา 944-342 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน

1. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้สอนสร้างแบบประเมินความรู้เพื่อใช้ในการวัดความรู้ของนักศึกษาก่อนเรียน-หลังเรียน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีมโดยผู้สอน 2 คน ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล นอกจากนี้ ผู้สอนใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการในการประมวลผลการวิจัย มีการแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีมโดยผู้สอน 2 คน สำหรับเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

2. การรวบรวมข้อมูล

ก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผู้สอน 2 คนชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของรายวิชาแก่นักศึกษา และระหว่างการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนระหว่างผู้เรียนลงพื้นที่ภาคสนาม ผู้สอนใช้การสังเกตของทีมผู้สอนในระหว่างการทำกิจกรรม หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ ผู้สอนมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม โดยก่อนเริ่มกระบวนการเก็บข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยได้ชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบอย่างถูกต้องให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบ รวมถึงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ และผู้ช่วยวิจัยใช้รหัสแทนการเรียกชื่อในระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อไม่ให้มีการระบุถึงตัวตนของผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกคำสัมภาษณ์ นอกจากนี้ จะไม่มีการเผยแพร่ผลการวิจัยที่มีข้อมูลที่ระบุถึงตัวตนของผู้เข้าร่วมการวิจัย แต่จะนำเสนอเป็นข้อมูลวิชาการในภาพรวมเท่านั้น และจะไม่มีการส่งต่อข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยไปให้กับบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยนำคะแนนมาเปรียบเทียบกันซึ่งเป็นการรวมคะแนนของ 2 รายวิชา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบที และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ในส่วนของ

ข้อมูลเชิงคุณภาพและสรุปประเด็น โดยการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของแต่ละบุคคลตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้โดยให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงทั้งในเชิงเหตุและผลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำผลที่ได้มาแปลผลทางสถิติ มีเกณฑ์การแปรผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้เสนอผ่านคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ แต่ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิ์ให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกสบายใจ และรู้สึกไม่ได้รับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากการเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยก่อนเริ่มกระบวนการวิจัยผู้ช่วยวิจัยจะต้องอ่าน **“ข้อพึงปฏิบัติสำหรับสัมภาษณ์/เก็บข้อมูล”** ให้เข้าใจเสียก่อน จึงดำเนินการนัดหมายสถานที่และเวลากับผู้ให้ข้อมูล สำหรับขั้นตอนก่อนการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิจัยได้แนะนำตัว อธิบายชื่อโครงการวิจัย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ หลังจากนั้น ดำเนินการขออนุญาตเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยจะใช้เพียงการจดบันทึกระหว่างการเก็บข้อมูลเท่านั้น โดยไม่มีการบันทึกเสียงและบันทึกภาพของผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งมีการขออนุญาตนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ ในกระบวนการสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที **ช่วงระหว่างการสัมภาษณ์** หากมีข้อคำถามใดที่ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยรู้สึกอึดอัดใจ ไม่สบายใจในการตอบ ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถข้ามการตอบคำถามข้อนั้นได้ และมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้ช่วยวิจัยทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการนี้ ไม่มีผลกระทบต่อการได้รับคะแนน รางวัลและการรับบริการต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสมควรได้รับแต่อย่างใด **ขั้นตอนหลังจากการสัมภาษณ์** เพื่อเป็นการปกป้องความลับข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้ช่วยวิจัยได้ใส่รหัสผู้ให้ข้อมูล โดยไม่มีการเปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล หลังจากนั้น ผู้ช่วยวิจัยนำผลการศึกษามาให้ผู้วิจัย เพื่อดำเนินการสรุปผลในภาพรวม

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบทีมต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 70 เพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30 อายุ 21 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา คืออายุ 20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และอายุ 22 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 15 คน คิดเป็น

ร้อยละ 37.5 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 3,001–6,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา คือ น้อยกว่า 3,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และ 6,001–9,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนเป็นทีมของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์

คะแนนเฉลี่ย	$\bar{X}$	S.D.	Sig
ก่อนเรียน	13.47	2.89	0.000*
หลังเรียน	19.13	1.30	
ความแตกต่างของคะแนนก่อนกับหลังเรียน	5.66	2.69	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ผลการศึกษา พบว่า จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 13.47 คะแนน (S.D.=2.89) คะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนมีค่าเท่ากับ 19.13 คะแนน (S.D.=1.30) ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 5.66 คะแนน (S.D.=2.69) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.01)

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีม ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีม ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน	4.80	0.40	มากที่สุด
2. การช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.78	0.42	มากที่สุด
3. การทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นการเรียนที่สนุกและท้าทาย	4.75	0.43	มากที่สุด
4. การทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในรายวิชาเพิ่มขึ้น	4.70	0.51	มากที่สุด
5. การช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีเหตุผล	4.68	0.52	มากที่สุด
6. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.68	0.52	มากที่สุด
7. การทำให้เข้าใจเรื่องที่สนใจศึกษาได้ดี	4.63	0.53	มากที่สุด
8. การช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักการแก้ปัญหา	4.63	0.53	มากที่สุด
9. การทำให้สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาการเรียนโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (การคิด วิเคราะห์ และหาคำตอบ)	4.63	0.53	มากที่สุด
10. การทำให้รู้สึกภูมิใจเมื่อหาคำตอบในเรื่องที่สงสัยด้วยตนเอง	4.60	0.49	มากที่สุด
11. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ได้รู้จักการทำงานเป็นทีมมากขึ้น	4.60	0.54	มากที่สุด
12. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ได้รู้จักการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมากขึ้น	4.60	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. การทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.58	0.63	มากที่สุด
14. การทำให้ผู้เรียนคิดว่านักศึกษาน่าจะได้เรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบนี้ในทุกสาขาและทุกชั้นปีตามความเหมาะสมแต่ละรายวิชา	4.58	0.59	มากที่สุด
15. การช่วยทำให้เกิดพัฒนาการทางสมอง	4.55	0.55	มากที่สุด
16. การช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนกระตือรือร้น	4.55	0.59	มากที่สุด
17. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนมีระดับการเรียนอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่	4.55	0.59	มากที่สุด
18. การทำให้ผู้เรียนชอบไปศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ของจริง	4.53	0.59	มากที่สุด
19. การรู้สึกภูมิใจเมื่อได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการให้ผู้อื่นฟัง	4.53	0.59	มากที่สุด
20. การทำให้ตลอดเวลาที่ทำกิจกรรมเป็นช่วงเวลาที่ผู้เรียนรู้สึกว่าได้เรียนอย่างมีความสุข	4.53	0.67	มากที่สุด
21. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่	4.50	0.59	มากที่สุด
22. การทำให้ผู้เรียนอยากศึกษาการบริการวิชาการแบบอื่น มากยิ่งขึ้น	4.45	0.63	มากที่สุด
23. การช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.43	0.63	มากที่สุด
24. การช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.43	0.63	มากที่สุด
รวม	4.63	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีม ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ ได้แก่ รายวิชาการบริหารโครงการ และรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.63, S.D.=0.51) โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนในการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.80, S.D.=0.40) รองลงมาคือ การช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X}$=4.78, S.D.=0.42) อันดับถัดมาคือ การทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นการเรียนที่สนุกและท้าทาย ($\bar{X}$=4.75, S.D.=0.43) ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทีม ผ่านการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการ พบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ดังคำสัมภาษณ์ของนักศึกษา A ที่กล่าวว่า *“การนำรายวิชา 2 วิชามาสอนร่วมกันโดยอาจารย์ 2 คน และให้มีการมอบหมายนักศึกษาทำโครงการเดียว เป็นการจัดการเรียนการสอนที่สามารถช่วยลดภาระงานให้แก่นักศึกษาได้ดีมาก เพราะปี 3 เป็นปีที่หนูกับเพื่อน ๆ เรียนหนักที่สุดแล้ว และยังเป็นการทำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของทั้งสองรายวิชาอีกด้วย”*

สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ นักศึกษา B *“การได้ออกไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียน ผ่านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชน ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และยังรู้สึกประทับใจในส่วนของการให้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ และการมีความต้อนรับที่ดีในการให้เข้าไปศึกษาหาความรู้”*

นักศึกษา C กล่าวถึงประเด็นทักษะการวางแผนว่า *“รู้สึกประทับใจในเรื่องของการช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อน มีการประชุมเพื่อวางแผน มีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างไม่ถกเถียงกัน ทำให้กลายเป็นความสามัคคีและประสบความสำเร็จในงานนี้ครับ”*

สอดคล้องกับนักศึกษา D ที่กล่าวว่า *“สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบต่องาน กระตือรือร้นกับงาน ไปลงพื้นที่เร็ว ทำให้งานเสร็จไวกว่ากำหนด”*

ในด้านทักษะการสื่อสาร *“การลงพื้นที่จริง เป็นการใช้ความคิดและความสามารถของทุกคนมารวมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสิ่งที่เราสนใจ เพิ่มความกล้าแสดงออกด้วยเป็นสิ่งสำคัญ”* นักศึกษา E

“ประทับใจการลงพื้นที่เพื่อไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองและการทำงานกลุ่ม เพราะได้ฝึกทักษะหลาย ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารที่ดี ความกล้าแสดงออก และการทำงานร่วมกับผู้อื่น” นักศึกษา F

ส่วนด้านทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น นักศึกษา G ให้ข้อมูลว่า *“ตอนลงพื้นที่ เพื่อนในกลุ่มให้ความร่วมมือช่วยกันทำและสถานที่ที่ลงพื้นที่มีการให้ความร่วมมือให้ความรู้แก่พวกเราเป็นอย่างดี”*

ภาพที่ 2 การลงพื้นที่มูลนิธิกุศลสถานตรัง

ภาพที่ 3 การลงพื้นที่ศาลเจ้าท่ามกง่เยี่ย

ภาพที่ 4 ตัวอย่างผลงานของนักศึกษาจากรายวิชา

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบทีมต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ในส่วนของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีม นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

รายวิชาในกลุ่มนโยบายสาธารณะเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาเข้มข้นและซับซ้อน ดังนั้น หากผู้สอนเน้นการอธิบายทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้จากสถานการณ์จริง จะทำให้นักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในรายวิชา ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการสอนแบบทีมจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์และการบูรณาการความรู้จากผู้สอนหลายคน ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้อย่างมีความหมาย มีผู้สอนร่วมกันสามารถช่วยขยายกรอบความเข้าใจของนักศึกษาให้ครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการประยุกต์ใช้จริง (Plank, 2023) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบทีมยังมีส่วนสำคัญในการช่วยขยายองค์ความรู้ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของผู้สอน ตลอดจนการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การนำไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ (Smith et al., 2020; Roberts et al., 2023)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจสะท้อนถึงประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักศึกษารับรู้ว่าได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวคิดจากผู้สอนที่หลากหลาย และได้รับการอธิบายเนื้อหาจากหลากหลายมุมมอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buckley (n.d.) ที่พบว่า การสอนแบบทีมสามารถส่งเสริมทั้งความเข้าใจเชิงลึกและความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาได้ อย่างไรก็ดี สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบทีมยังช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันของอาจารย์ผู้สอน ทำให้สามารถวางแผนการเรียนการสอนให้มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องมากขึ้น อีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เห็นแนวคิดที่แตกต่างซึ่งช่วยพัฒนา “การคิดอย่างมีวิจารณญาณ” (Critical Thinking) อันเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์และการทำงานภาครัฐในอนาคตได้ (Taneerat, 2022; Podolchak et al., 2023)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทีมไปปรับใช้ในรายวิชาอื่นของหลักสูตร โดยเฉพาะรายวิชาที่มีเนื้อหาซับซ้อนหรือเกี่ยวข้องกัน เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับมุมมองและวิธีการสอนที่หลากหลายจากผู้สอนมากกว่าหนึ่งคน

2. สถาบันการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งการสอนแบบทีมสามารถเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การจำลองสถานการณ์ และการทำโครงงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรบูรณาการรายวิชาในกลุ่มนโยบายสาธารณะร่วมกัน 3 รายวิชา ได้แก่ 1) การจัดทำโครงการและวิเคราะห์โครงการ 2) การบริหารโครงการ และ 3) การนำนโยบายไปปฏิบัติและประเมินผล ในรูปแบบ

“การสอนเป็นทีม” โดยผู้สอน 3 คนจะร่วมกันรับผิดชอบตั้งแต่การวางแผนการสอน ดำเนินการสอน ตลอดจนการประเมินผล วัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนมากกว่าหนึ่งคน และการลงพื้นที่เพื่อเข้าใจกระบวนการของวงจรโครงการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ผ่านการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL)

2. ควรมีระบบติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบทีมในระยะยาวอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ และทักษะที่ได้รับ เพื่อให้สามารถปรับปรุงกระบวนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนแต่ละรุ่นและลักษณะของรายวิชา

ข้อจำกัดของงานวิจัย

แม้งานวิจัยนี้จะมีการออกแบบและดำเนินการอย่างรอบคอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทีมของนักศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในรายวิชากลุ่มนโยบายสาธารณะ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กและจำกัดในแง่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยนักศึกษาจำนวนเพียง 40 คน จากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 เท่านั้น ซึ่งอาจไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ต่อประชากรนักศึกษาในหลักสูตรหรือสถาบันอื่นได้อย่างกว้างขวาง หรืออาจมีอคติที่เกิดจากลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่าง เช่น พื้นฐานความรู้ ทักษะ หรือแรงจูงใจที่แตกต่างกัน

2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีลักษณะเฉพาะตัวและเน้นบริบทเฉพาะในสถานการณ์จริง ส่งผลให้ผลลัพธ์อาจไม่สามารถนำไปสรุปหรือประยุกต์ใช้ได้ในบริบทอื่นอย่างครอบคลุม

3. งานวิจัยนี้ดำเนินการภายในระยะเวลาหนึ่งภาคเรียน ซึ่งอาจยังไม่เพียงพอในการประเมินผลในระยะยาว หรือการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของนักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการเผยแพร่จากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง และคณะผู้บริหารของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการที่อนุญาตให้นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมลงพื้นที่ในรายวิชา พร้อมสนับสนุนงบประมาณภายใต้การจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง ตลอดจนได้รับความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไร จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย 1) ศาลเจ้ากิวอ่องเอี่ย 2) ศาลเจ้าท่ามกงเยี่ย 3) ศาลเจ้าพ่อหมื่นราม และ 4) มูลนิธิกุศลสถานตรัง ที่ได้กรุณาอนุญาตให้นักศึกษาในรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการบริหารโครงการ และการนำนโยบายไปปฏิบัติและประเมินผลจากสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อให้บริการวิชาการชุมชน ผู้สอนขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active learning: Creating excitement in the classroom (ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1). ERIC Clearinghouse on Higher Education, The George Washington University. https://eric.ed.gov/?id=ED336049

Buckley, F. J. (n.d.). Team teaching: Advantages, disadvantages. Education Encyclopedia – StateUniversity.com. Retrieved July 9, 2023, from https://education.stateuniversity.com/pages/2493/Team-Teaching.html

Culhane, J., Niewolny, K., Clark, S., & Misyak, S. (2018). Exploring the intersections of interdisciplinary teaching, experiential learning, and community engagement: A case study of service learning in practice. International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 30(3), 412-422. https://eric.ed.gov/?id=EJ1199419

Dolot, A. (2018). The characteristics of generation Z. e-mentor, 2(74), 44-50. https://doi.org/10.15219/em74.1351

Godoy, M. F., & Ribas, F. D. (2022). Facing the BANI world. International Journal of Nutrology, 14(2), 33. https://doi.org/10.1055/s-0041-1735848

Intaya, Y. (2018). Integration of academic service-learning with teaching and case study: activity development to decrease time on learning and to increase time on knowledge by using learning resources and local wisdom knowledge base [Full Report]. Chiang Mai Rajabhat University. **[in Thai]**

MacBlain, S. (2018). Learning theories for early years practice. SAGE Publications.

McCann World Group. (n.d.). The truth about Gen Z. Retrieved September 30, 2023, from https://truth-aboutgenz.mccannworldgroup.com/p/1

National Statistical Office. (n.d.). Definition of higher education. Retrieved July 9, 2023, from https://statstd.nso.go.th/definition/projectdetail.aspx?periodId=47&defprodefId=569 **[in Thai]**

Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). National Strategy 2018–2037 (Summary). https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf

Piaget, J. (2015). The grasp of consciousness (Psychology revivals): Action and concept in the young child (1st ed.). Psychology Press. https://doi.org/10.4324/9781315722382

Plank, K. M. (2023). Team teaching: Across the disciplines, across the academy. Taylor & Francis.

Podolchak, N., Dziurakh, Y., Karkovska, V., Tsygylyk, N., & Bilous, N. (2023). Improvement of professional competencies and personnel competences in the BANI world on the example of civil servants through the development of their emotional intelligence. Multidisciplinary Science Journal, 5, 2023ss0513. https://doi.org/10.31893/multiscience.2023ss0513

Roberts, M., Bissett, M., & Wilding, C. (2023). Team teaching as a strategy for enhancing teaching about theory-into-practice. Innovations in Education and Teaching International, 60(1), 26-36. https://doi.org/10.1080/14703297.2021.1966490

Smith, R., Ralston, N. C., Naegele, Z., & Waggoner, J. (2020). Team teaching and learning: A model of effective professional development for teachers. Professional Educator, 43(1), 80-90. https://eric.ed.gov/?id=EJ1276114

Taneerat, W. (2022). Expectations of public administration students toward Prince of Songkla University, Trang Campus under the situation of the COVID-19 epidemic. Governance Journal, 11(1), 55-71. https://doi.org/10.14456/gjl.2022.3 **[in Thai]**

Taneerat, W. (2024). Learning in and acceptance of using work-integrated learning by students in “Policy implementation and evaluation” subject. Journal of Education and Innovative Learning, 4(3), 339-356. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jeil/article/view/270173 **[in Thai]**

Zachosova, N. (2023). Management challenges for strategic restoration of financial and economic security of critical infrastructure in the conditions of wars, BANI world, industry 4.0 and digitalization. Economics, Finance and Management Review, 16(4), 80-93. https://doi.org/10.36690/2674-5208-2023-4-80-93